

розуміючи важливість, актуальність відкритого навчання, гостру необхідність підвищення якості освіти, досліджують, розробляють, упроваджують різноманітні підходи, чинники, критерії, принципи дистанційного навчання, які в навчальній практиці знаходять своє відтворення у вигляді правил, розробляють форми, методи, допомагають реалізувати мету й завдання навчання та сприяють уникненню проблем і труднощів під час його запровадження, впливають на його якість. Визначено педагогічні принципи забезпечення якості дистанційного навчання в закладах вищої освіти: гуманістичність, доступність, відкритість й об'єктивність, зв'язок теорії з практикою, вибір змісту освіти, наочність, науковість, послідовність, паралельність, відкритість інформаційно-комунікативного простору, відкритість та гнучкість освітнього процесу, діяльність, зручність, мобільність, індивідуалізація, самостійність, довіра, особистісно-орієнтована взаємодія, педагогічна доцільність застосування інтерактивних технологій, пріоритет стандартизації освітнього процесу, регламентування процесу набуття новітніх знань і навичок професійної діяльності, стартових знань, дружнього середовища між учасниками освітньої діяльності, гейміфікація.

Ключові слова: *дистанційна освіта, дистанційне навчання, заклад вищої освіти, педагогічні принципи, забезпечення якості.*

УДК 37.035-057.875:061.2

YOUTH CENTRES AS INSTITUTIONS FOR DEVELOPING LEADERSHIP COMPETENCE AMONG UNIVERSITY STUDENTS

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЯК ІНСТИТУЦІЇ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Наталія Гарань

кандидат педагогічних наук, доцент

E-mail: garan_nat@i.ua

ORCID 0000-0002-7617-8636

ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Nataliia Haran

PhD in Pedagogy, Associate Professor

E-mail: garan_nat@i.ua

ORCID 0000-0002-7617-8636

SHEI «Donbas State Pedagogical
University», Ukraine

ABSTRACT

The article focuses on the analysis of youth centers as key institutions that facilitate the formation of civic competence among student youth in the context of contemporary sociocultural transformations. The relevance of the study is driven by the growing need to create safe, inclusive, and development-oriented spaces where young people can gain experience in democratic participation, social responsibility, and active citizenship. The authors consider youth centers as multifunctional platforms that integrate educational, volunteer, cultural, and communicative practices aimed at fostering critical thinking, leadership skills, social engagement, and the ability to

interact constructively within the community.

The study examines the structural and functional characteristics of youth centers, their impact on the development of civic competence, as well as the factors that determine the effectiveness of their activities. Particular attention is paid to the relationship between student participation in youth center initiatives and the development of such components of civic competence as legal awareness, social responsibility, teamwork skills, and the capacity to initiate social change.

The article highlights the role of partnerships between youth centers, educational institutions, local self-government bodies, and civil society organizations, which enhance young people's opportunities for participation in public life. The findings confirm that the systematic work of youth centers contributes to increasing civic engagement, fostering democratic values, and developing the competencies necessary for responsible involvement in community life.

Key words: *youth center, student youth, civic competence, social activity, democratic participation, youth policy, civic education.*

Актуальність теми. Сучасні суспільні трансформації, зумовлені глобалізаційними процесами, цифровізацією, воєнними викликами та зростанням ролі громадянського суспільства, актуалізують потребу у формуванні громадянської компетентності української молоді. Студентська молодь є стратегічним ресурсом держави, здатним забезпечити сталий демократичний розвиток, соціальну згуртованість і модернізацію суспільних інститутів. У цьому контексті особливого значення набувають молодіжні центри – інституції, що створюють необхідні умови для самореалізації, участі у громадському житті, розвитку лідерства та соціальної активності. Їхня діяльність сприяє формуванню громадянської компетентності як інтегрованої здатності молодої людини усвідомлювати свої права й обов'язки, брати участь у суспільних процесах, діяти відповідально та на засадах демократичних цінностей в нестабільних умовах.

Актуальність дослідження ролі молодіжних центрів у формуванні громадянської компетентності студентської молоді зумовлена зростаючою потребою суспільства у підготовці активних, відповідальних і соціально зрілих громадян, здатних брати участь у демократичних процесах, ініціювати суспільні зміни та підтримувати розвиток місцевих громад. У контексті воєнних, соціальних і культурних трансформацій молодіжні центри постають ключовими інституціями неформальної освіти, що забезпечують терени для громадянської участі, волонтерства, лідерства та соціальної взаємодії. Їхня діяльність охоплює розвиток критичного мислення, навичок соціальної відповідальності, уміння працювати в команді, а також формування ціннісних орієнтацій, пов'язаних із демократією, правами людини та сталим розвитком. Інтеграція педагогічних, соціальних і культурних підходів у роботі молодіжних центрів відкриває нові можливості для створення інклюзивного, динамічного та мотиваційного середовища, у якому студентська молодь може набувати досвіду громадянської активності, розвивати власні ініціативи й усвідомлювати свою роль у суспільних

процесах. Такий міждисциплінарний підхід дозволяє розглядати молодіжні центри не лише як простір дозвілля, а як стратегічний ресурс формування громадянської компетентності, що сприяє становленню зрілої, відповідальної та демократично орієнтованої молоді особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика громадянської компетентності молоді широко представлена у працях українських та зарубіжних дослідників. У статті С. Волос доведено, що громадянська компетентність молоді формується під впливом соціокультурних чинників і може бути системно розвинена через запропоновану модель громадянського капіталу, що поєднує знання, практичні навички та ціннісно-мотиваційні орієнтації (Волос, 2025). Дослідники Н. Коляда, Н. Левченко аналізують розвиток молодіжної роботи у закладі вищої освіти на прикладі Центру «START», окреслює ключові поняття та компетенції молодіжного працівника, описує напрями діяльності центру й демонструє ефективність тренінгових практик через динаміку самооцінки знань учасників (Коляда, Левченко, 2019). У статті І. Нохріної доведено, що ефективна молодіжна робота у закладах вищої освіти, підсилена європейським досвідом і стратегічними напрямками розвитку, є ключовим чинником формування соціальної успішності студентів та трансформації університетів у простір цілісного особистісного зростання (Нохріна, 2025). Науковці В. Будянська, Г. Мариківська комплексно обґрунтовують, що формування громадянської компетентності майбутніх фахівців є багатокомпонентним процесом, який потребує цілісного поєднання освітніх, виховних і соціально-діяльнісних підходів для становлення активної та відповідальної особистості. (Будянська, Мариківська, 2025).

Цікавою для наших пошуків була робота групи науковців із університетів Великобританії, Італії та Швеції, які у науковій публікації представили комплексний індикатор вимірювання громадянської компетентності європейської молоді та продемонстрували, що різні моделі громадянства й освітні підходи по-різному формують когнітивні, ціннісні й партисипативні аспекти громадянськості, демонструючи суттєві відмінності між північними, республіканськими та посткомуністичними країнами (Hoskins, Saisana, Villalba, 2015). У міжнародному контексті важливими є дослідження, що аналізують механізми залучення молоді до демократичних процесів. Роль молодіжних центрів як інституцій неформальної освіти висвітлюють експерти Ради Європи, які підкреслюють значення молодіжної роботи для розвитку активного громадянства. Проте, попри наявність значної кількості досліджень, недостатньо вивченими залишаються питання системного впливу молодіжних центрів на формування громадянської компетентності саме студентської молоді, що зумовлює актуальність даної статті.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті – теоретично обґрунтувати роль молодіжних центрів як інституцій формування громадянської компетентності студентської молоді та визначити основні механізми, форми й умови такого впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням

отриманих наукових результатів. У сучасних умовах трансформації суспільно-політичного простору громадянська компетентність постає як ключовий індикатор зрілості особистості та її здатності до відповідальної взаємодії з демократичними інститутами. Вона трактується як комплексна інтегрована характеристика, що охоплює систему знань про механізми функціонування демократичної держави, розвинені уміння конструктивної участі у громадському житті, а також стійкі ціннісні орієнтації, пов'язані зі свободою, відповідальністю, толерантністю та соціальною справедливістю. Для студентської молоді громадянська компетентність набуває особливої ваги, оскільки саме в цей період формується активна громадянська позиція, здатність до ефективної соціальної взаємодії та готовність долучатися до волонтерських, громадських і політичних ініціатив, що визначають якість демократичного розвитку суспільства.

Нормативно-правова база, що регулює діяльність молодіжних центрів і визначає їхню роль у формуванні громадянської компетентності студентської молоді, ґрунтується на комплексі законів, підзаконних актів і стратегічних документів державної молодіжної політики України. Сукупність цих актів окреслює правові засади функціонування молодіжних центрів, їхні повноваження, механізми взаємодії з органами влади, інституціями громадянського суспільства, а також визначає державні пріоритети у сфері громадянської освіти й участі молоді. Ключовим документом є Закон України «Про основні засади молодіжної політики», що закріплює принципи, цілі й інструменти реалізації молодіжної політики, а також визначає статус молодіжних центрів як інституцій, що забезпечують розвиток компетентностей молоді, її участь у суспільному житті та доступ до неформальної освіти (Закон України «Про основні засади молодіжної політики», 2021). У статті 15 цього Закону окреслено правові засади створення та функціонування молодіжних центрів, їхню мережеву організацію, напрями діяльності та вимоги до якості послуг. Важливим елементом нормативного забезпечення є «Типове положення про молодіжні центри», затверджене Кабінетом Міністрів України. Документ визначає організаційно-правові засади діяльності центрів, їхні функції, кадрові вимоги, механізми фінансування та взаємодії з органами місцевого самоврядування. Положення підкреслює роль молодіжних центрів як платформ для розвитку громадянської активності, волонтерства, участі молоді у прийнятті рішень.

Суттєве оновлення нормативної бази відбулося у 2024 році із прийняттям Постанови Кабінету Міністрів України № 346, яка розширила функціональні повноваження молодіжних центрів, зокрема у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, розвитку громадянської компетентності, підтримки молодіжних ініціатив та реалізації програм громадянської освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 346, 2024). Постанова закріпила нові напрями діяльності, пов'язані з формуванням демократичної культури, критичного мислення та відповідального громадянства. У контексті формування громадянської компетентності важливими є також стратегічні документи державної політики, зокрема Концепція розвитку

громадянської освіти в Україні, Стратегія національно-патріотичного виховання, а також Державна цільова соціальна програма «Молодь України: покоління стійкості – 2030» (Державна цільова соціальна програма, 2026). Ці документи визначають ціннісні орієнтири, методологічні підходи та пріоритети держави у сфері громадянської освіти, підкреслюючи необхідність створення умов для активної участі молоді у суспільному житті, розвитку її громадянської відповідальності та здатності до демократичної взаємодії.

Нормативно-правове забезпечення діяльності молодіжних центрів формує цілісну правову основу, що визначає їхню роль як ключових інституцій розвитку громадянської компетентності студентської молоді. Законодавчі та стратегічні документи не лише регламентують організаційні аспекти функціонування центрів, а й підкреслюють їхню місію у зміцненні демократичних цінностей, формуванні активної громадянської позиції та підтримці молодіжних ініціатив у сучасному суспільстві.

У сучасному науковому дискурсі молодіжні центри розглядаються як динамічні неформальні інституції, що створюють сприятливе середовище для соціалізації та самореалізації студентської молоді. На відміну від традиційної системи академічної освіти, ці осередки базуються на принципах добровільності, партнерства та «навчання через дію», що дозволяє трансформувати теоретичні знання про демократичні цінності у практичні соціальні навички. Як інституційні платформи, молодіжні центри інтегрують освітній, виховний та рекреаційний компоненти, забезпечуючи умови для формування цілісної особистості, здатної до відповідальної участі в житті суспільства. Ключовим аспектом діяльності таких центрів є розвиток громадянської компетентності, що охоплює здатність особистості критично оцінювати суспільно-політичні процеси та ефективно взаємодіяти з державними й громадськими структурами. Через залучення здобувачів освіти до управління проектами, волонтерства й участі в молодіжних радах, центри стимулюють розвиток soft skills: комунікації, лідерства, командної роботи та медіаграмотності. Це перетворює молодіжний центр на своєрідну «лабораторію громадянськості», де молода людина здобуває досвід правової поведінки та усвідомлює свою роль у розбудові громадянського суспільства.

Молодіжні центри функціонують як простір неформальної освіти, соціальної взаємодії та розвитку молодіжних ініціатив. Їхні ключові функції у формуванні громадянської компетентності включають: освітню (проведення тренінгів, лекцій, воркшопів із громадянської освіти), соціалізаційну (створення умов для взаємодії, співпраці, командної діяльності), мотиваційну (стимулювання молоді до участі у громадських проектах), інтеграційну (залучення молоді до діяльності місцевих громад), волонтерську (організація волонтерських програм, що формують відповідальність і соціальну активність).

Ефективність молодіжних центрів як інституцій формування громадянської свідомості зумовлена їхньою здатністю оперативно реагувати на виклики часу та запити студентства. Впровадження інноваційних форм роботи, таких як хакатони соціальних ідей, дебатні турніри та медіаосвітні тренінги, сприяє деконструкції пасивних життєвих стратегій і стимулює перехід до

проактивної громадянської позиції. На нашу думку, молодіжні центри виступають не лише місцем дозвілля, а стратегічно важливим інструментом неформальної освіти, що забезпечує сталий розвиток кадрового потенціалу країни та зміцнення демократичних інституцій.

Ефективність формування громадянської компетентності забезпечується використанням різноманітних інноваційних форм молодіжної роботи. Таких як проектна діяльність (соціальні, екологічні, культурні проекти), волонтерські програми (допомога громадам, участь у благодійних акціях), дискусійні клуби та дебати (розвиток критичного мислення та комунікативних навичок), тренінги з лідерства та громадянської активності, медіаосвітні програми (боротьба з дезінформацією, розвиток цифрової громадянськості), молодіжні форуми та хакатони (створення інноваційних рішень для громади) тощо (рис. 1.1.).

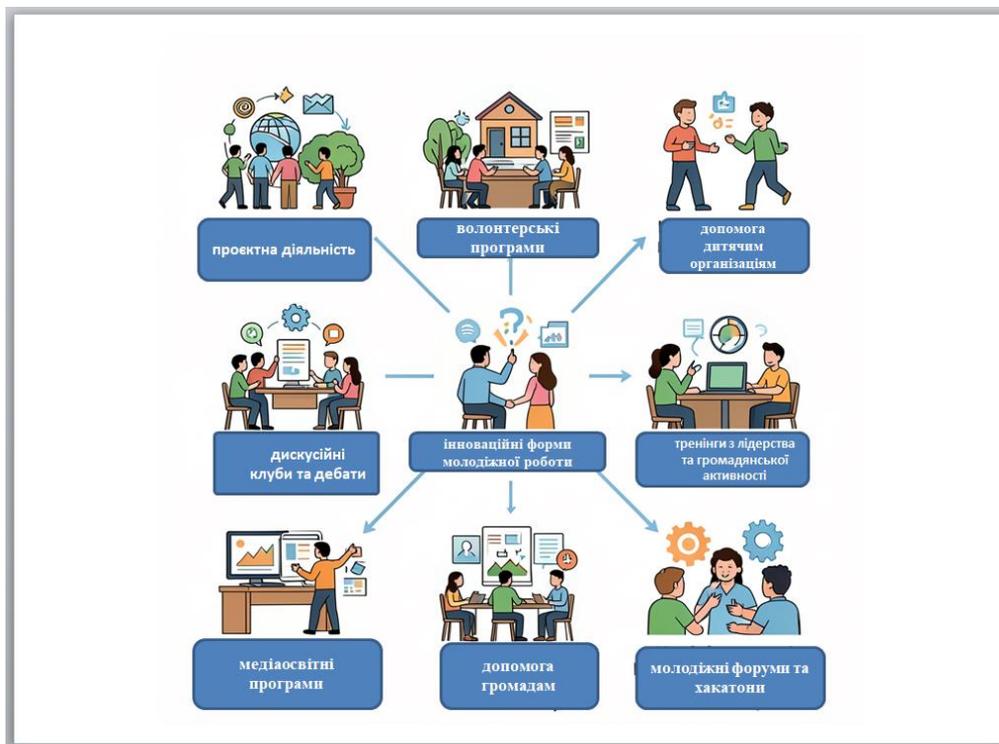

Рис. 1.1. Основні форми молодіжної роботи

Представлені форми роботи сприяють розвитку системного критичного мислення та здатності до аналітичного оцінювання складних соціальних процесів. Зокрема, участь у дискусійних клубах і дебатах формує у студентської молоді навички аргументації, толерантності до думок інших, вміння вибудовувати конструктивний діалог у полікультурному середовищі. Це створює надійне підґрунтя для усвідомлення особистістю своєї громадянської ідентичності та переходу від пасивного споглядання до активного інтелектуального залучення в життя громади. Крім того, проектна діяльність і волонтерські програми виступають катализатором розвитку практичної складової громадянської компетентності (Сипченко, Гарань, Чепіга, 2025). Реалізація

екологічних, соціальних і культурних ініціатив дозволяє опанувати інструментарій соціального менеджменту, навчитися брати відповідальність за результати спільної діяльності й ефективно взаємодіяти з органами місцевого самоврядування. Через діяльність у молодіжних центрах молодь не лише набуває професійного досвіду, а й інтегрується в систему реальних суспільних відносин, де теоретичні знання трансформуються у дієвий механізм позитивних суспільних змін і стають основою для формування стійкої проактивної громадянської позиції нового покоління українців.

Особливе значення має впровадження інноваційних форматів, як-от хакатони та медіаосвітні програми, що сприяють формуванню цифрової громадянської активності та стійкості до маніпулятивних інформаційних впливів (Сипченко, Гарань, Чепіга, 2024). Розвиток лідерського потенціалу в межах молодіжних центрів забезпечує сталість демократичних процесів, оскільки виховує нове покоління суб'єктів громадянського суспільства, здатних до самоорганізації та інноваційного вирішення актуальних викликів. У комплексі ці форми роботи забезпечують цілісний розвиток особистості, підготованої до свідомої участі в розбудові правової, демократичної держави.

Участь студентської молоді у міжнародній проектній діяльності є потужним інструментом розширення громадянського світогляду та подолання усталених соціокультурних стереотипів. Завдяки програмам академічної мобільності, молодіжним обмінам і міжнародним грантовим ініціативам (наприклад, Erasmus+), здобувачі освіти отримують реальну можливість вивчати успішні практики демократичного врядування та громадського активізму країн Європейського Союзу (Нохріна, 2025). Це сприяє формуванню «глобального громадянства», як усвідомлення себе частиною світового співтовариства, що є критично важливим для євроінтеграційного поступу України.

Міжнародне співробітництво стимулює розвиток міжкультурної комунікації та адаптивності, що є невід'ємними складниками сучасної громадянської компетентності. Працюючи в інтернаціональних командах над вирішенням глобальних викликів, від екологічної безпеки до захисту прав людини, молодь опановує навички дипломатії, толерантності та солідарності. Окреслений досвід дозволяє критично переосмислити локальні проблеми через призму загальносвітових стандартів, що веде до впровадження інноваційних, інтегрованих рішень на рівні власних громад. Крім того, міжнародні проекти виступають платформою для професіоналізації молодіжного активізму, надаючи молоді доступ до передових інструментів проектного менеджменту та фандрейзingu. Отримані знання щодо стандартів звітності, прозорості та адвокації зміцнюють інституційну спроможність молодіжних центрів, у яких задіяні молоді люди. У результаті міжнародна активність трансформується у якісний внутрішній ресурс: молодь повертається з готовими кейсами та мережею міжнародних контактів, що забезпечує сталий розвиток громадянського суспільства в Україні на засадах інноваційності та відкритості.

Науковий аналіз літературних джерел і практичного досвіду дозволяє виокремити та представити основні умови. Ефективність молодіжних центрів як

інституцій формування громадянської компетентності безпосередньо залежить від розбудови розгалуженої мережі міжсекторального партнерства, саме тому, пріоритетною умовою є налагодження тісної взаємодії центрів із закладами вищої освіти, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства (Будянська, Мариківська, 2025). Така синергія дозволяє інтегрувати зусилля різних стейкхолдерів для створення єдиного простору, де студентська молодь може апробувати свої громадські ініціативи й отримувати необхідну підтримку на муніципальному рівні. Не менш важливим чинником є комплексне забезпечення діяльності центрів, що охоплює ресурсну підтримку та кадрове підсилення. Матеріально-технічна база, стабільне фінансування, актуальний інформаційний супровід створюють фундамент для реалізації довгострокових програм. Водночас ключова роль відводиться фаховій підготовці спеціалістів із молодіжної роботи, саме професійні молодіжні працівники здатні впроваджувати адаптовані програми громадянської освіти, що відповідають специфічним запитам і психолого-педагогічним особливостям студентського середовища, перетворюючи теоретичні концепти демократії на зрозумілі та практичні інструменти дії.

Окрім зовнішніх зв'язків і ресурсів, критичне значення має внутрішня атмосфера молодіжної інституції та контроль якості її діяльності. Створення інклюзивного, безпечного та мотиваційного середовища є обов'язковою умовою для вільного самовираження та залучення вразливих груп молоді. Для забезпечення сталості результатів або корекції освітніх траєкторій необхідним є впровадження системи постійного моніторингу й оцінювання. Системний аналіз фідбеку та вимірювання динаміки розвитку громадянських навичок дозволяють підтвердити ефективність молодіжного центру як дієвого механізму соціальної трансформації.

Молодіжні центри, як інституції неформальної освіти та простори соціальної взаємодії, відіграють ключову роль у підтримці молодих людей, забезпечуючи умови для розвитку їхньої активної громадянської позиції, соціальної відповідальності та здатності до конструктивної участі в суспільному житті. У складних умовах воєнного стану ці інституції стають не лише майданчиками для освітніх і культурних ініціатив, а й осередками психологічної підтримки, волонтерської мобілізації та громадянської солідарності. Громадянська компетентність охоплює знання про демократичні інститути та механізми їх функціонування, уміння брати участь у громадських процесах, навички критичного мислення, а також стійкі ціннісні орієнтації, пов'язані зі свободою, відповідальністю, толерантністю, соціальною справедливістю та повагою до прав людини. В умовах війни формування цих компонентів набуває додаткового змістового навантаження, оскільки молодь стикається з викликами, що потребують високого рівня соціальної зрілості, емоційної стійкості та готовності до суспільної взаємодії.

Молодіжні центри через тренінги, дискусійні клуби, освітні програми, волонтерські ініціативи та проєктну діяльність створюють умови для набуття студентством практичного досвіду громадянської участі. На нашу думку, особливо важливим є те, що молодіжні центри функціонують як безпечні

простори, де молодь може обговорювати суспільно значущі питання, формувати навички діалогу, розвивати критичне мислення та вчитися співпраці в умовах невизначеності.

В умовах війни роль молодіжних центрів значно розширюється. Вони стають платформами для координації волонтерських рухів, гуманітарної допомоги, інформаційної підтримки та розвитку локальних ініціатив, спрямованих на зміцнення соціальної згуртованості. Участь студентської молоді в таких активностях сприяє формуванню відповідальності, емпатії, навичок самоорганізації та розуміння власної ролі у зміцненні демократичної стійкості держави. Крім того, молодіжні центри виконують важливу функцію психологічної підтримки, допомагаючи молодим людям долати наслідки стресу, тривоги та травматичного досвіду, що є невід'ємною умовою розвитку громадянської суб'єктності. У складних умовах воєнного стану молодіжні центри виступають стратегічними інституціями у формуванні громадянської компетентності студентської молоді, вони забезпечують комплексний вплив на когнітивну, емоційно-ціннісну та діяльнісну сфери особистості, сприяючи становленню активних, відповідальних і соціально зрілих громадян. Їхня діяльність не лише підтримує молодь у кризових умовах, а й формує підґрунтя для відновлення та демократичного розвитку українського суспільства.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Молодіжні центри відіграють ключову роль у формуванні громадянської компетентності студентської молоді, забезпечуючи умови для розвитку активної громадянської позиції, соціальної відповідальності та демократичних цінностей. Їхня діяльність сприяє становленню молоді як суб'єктів громадянського суспільства, здатних брати участь у суспільних процесах і впливати на розвиток громад. Трансформація молодіжних центрів у стратегічні осередки громадянського становлення відкриває нові перспективи для модернізації молодіжної політики України. Через синергію неформальної освіти, міжнародної співпраці та міжсекторального партнерства, ці інституції стають фундаментом для виховання нової генерації українських лідерів. Це покоління не лише володіє необхідним інструментарієм для впровадження інновацій, а й керується глибоким переконанням у власній спроможності бути рушієм позитивних суспільних змін і захисником демократичних свобод.

Перспективи подальшого розвитку цієї сфери лежать у площині масштабування успішних практик і поглиблення інтеграції молодіжних ініціатив у загальнодержавні стратегії розвитку. Формування громадянської компетентності студентської молоді у межах молодіжних центрів є не лише освітнім завданням, а й важливим безпековим чинником, що гарантує стійкість суспільства перед сучасними викликами, а підтримка та розвиток таких інституцій є інвестицією у стале майбутнє, де свідома, компетентна молодь виступає гарантом демократичного розквіту та європейської ідентичності нашої держави.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективності конкретних моделей молодіжної роботи, розробленні індикаторів сформованості громадянської компетентності, аналізі впливу цифрових молодіжних платформ,

а також у порівняльних дослідженнях діяльності молодіжних центрів у різних країнах.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Будяньська В., Мариківська Г. (2025) Формування громадянської компетентності майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка»). 11 (57). 845-861.

Волос С. (2025) Соціальні та культурні чинники формування громадянської компетентності молоді: модель громадянського капіталу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 327-332.

Гарань Н. (2024) Проблемна група як форма організації науково-дослідної роботи з обдарованою студентською молоддю. Обдаровані діти – скарб нації!: матеріали V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 23–29 жовтня 2024 року). URL: <https://iod.gov.ua/content/events/64/v-mizhnarodna>

Державна цільова соціальна програма «Молодь України: покоління стійкості – 2030». (2026). Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2026-%D0%BF#n12>

Закон України «Про основні засади молодіжної політики». (2021). Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20>

Коляда Н., Левченко Н. (2019) Розвиток молодіжної роботи в умовах вищого закладу освіти (з досвіду діяльності молодіжного центру «Start» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини). *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2. 87-96.

Нохріна І. С. (2025) Молодіжна робота в системі вищої освіти як чинник розвитку соціальної успішності студентської молоді. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Постанова Кабінету Міністрів України № 346 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності молодіжних центрів». *освіта*. 15 (2). С. 218-226.

Постанова Кабінету Міністрів України № 346 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності молодіжних центрів». (2024). Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>

Сипченко О., Гарань Н., & Чепіга Е. (2024). Формування лідерської компетентності студентської молоді засобами медіаосвітніх технологій. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2 (106), 32-44. URL: <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/314963>

Naran N., Li Chenxi, Liang Miaofeng Formation of leadership qualities of future teachers by means of media resources (2024) Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції (Київ, 14–17 лютого 2024 року). 277-279. URL: <https://iod.gov.ua/content/events/57/vse>

Hoskins B., Saisana M., & Villalba C. M. (2015) Civic competence of youth in Europe: Measuring cross national variation through the creation of a composite indicator. *Social Indicators Research*. 123 (2). 431-457.

REFERENCES

Budianska, V. & Marykivska, H. (2025). Formuvannia hromadianskoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv u protsesi profesiinoi pidhotovky. *Perspektyvy ta innovatsii nauky (Seriiia "Pedagogika")*, 11(57), 845–861. [in Ukrainian].

Volos, S. (2025). Sotsialni ta kulturni chynnyky formuvannia hromadianskoi kompetentnosti molodi: model hromadianskoho kapitalu. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 327–332. [in Ukrainian].

Haran, N. (2024). Problemna hrupa yak forma orhanizatsii naukovo-doslidnoi roboty z obdarovanoiu studentskoiu moloddiu. *Obdarovani dity – skarb natsii!: materialy V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi onlain-konferentsii (Kyiv, 23–29 zhovtnia 2024 roku)*. URL: <https://iod.gov.ua/content/events/64/v-mizhnarodna> [in Ukrainian].

Derzhavna tsilova sotsialna prohrama “Molod Ukrainy: pokolinnia stiikosti – 2030”. (2026). Kabinet Ministriv Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2026-p#n12> (zakon.rada.gov.ua in Bing) [in Ukrainian].

Zakon Ukrainy “Pro osnovni zasady molodizhnoi polityky”. (2021). Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20> [in Ukrainian].

Koliada, N. & Levchenko, N. (2019). Rozvytok molodizhnoi roboty v umovakh vyshchoho zakladu osvity (z dosvidu diialnosti molodizhnoho tsentru “Start” Umanskoho derzhavnogo pedagogichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny). *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, 2, 87–96. [in Ukrainian].

Nokhrina, I. S. (2025). Molodizhna robota v systemi vyshchoi osvity yak chynnyk rozvytku sotsialnoi uspishnosti studentskoi molodi. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, 15(2), 218–226. [in Ukrainian].

Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 346 (2024). Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo diialnosti molodizhnykh tsentriv. URL: <https://www.kmu.gov.ua> [in Ukrainian].

Sypchenko, O., Haran, N. & Chepiha, E. (2024). Formuvannia liderskoi kompetentnosti studentskoi molodi zasobamy mediaosvitnikh tekhnolohii. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu*, 2(106), 32–44. URL: <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/314963> [in Ukrainian].

Haran, N., Li, Chenxi & Liang, Miaofeng. (2024). Formation of leadership qualities of future teachers by means of media resources. *Liderstvo i obdarovanist: suchasnyi naukovyi dyskurs i osvitnia praktyka: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi onlain konferentsii (Kyiv, 14–17 liutoho 2024 roku)*, 277–279. URL: <https://iod.gov.ua/content/events/57/vse> [in Ukrainian].

Hoskins, B., Saisana, M. & Villalba, C. M. (2015). Civic competence of youth in Europe: Measuring cross national variation through the creation of a composite indicator. *Social Indicators Research*, 123(2), 431–457. [in English].

АНОТАЦІЯ

Представлена стаття зосереджена на аналізі молодіжних центрів як ключових інституцій, що забезпечують формування громадянської компетентності студентської молоді в умовах сучасних соціокультурних

трансформацій. Актуальність дослідження зумовлена зростанням потреби у створенні безпечних, інклюзивних і розвиткових просторів, де молодь може набувати досвіду демократичної участі, соціальної відповідальності та активного громадянства. Молодіжні центри розглядаються авторами як багатofункціональні платформи, що поєднують освітні, волонтерські, культурні та комунікативні практики, спрямовані на розвиток критичного мислення, лідерських якостей, соціальної активності та здатності до конструктивної взаємодії в громаді.

У межах дослідження проаналізовано структурні та функціональні особливості молодіжних центрів, їхній вплив на формування громадянської компетентності, а також чинники, що визначають ефективність їхньої діяльності. Особливу увагу приділено взаємозв'язку між участю студентської молоді в діяльності центрів та розвитком таких компонентів громадянської компетентності, як правосвідомість, соціальна відповідальність, уміння працювати в команді, здатність до ініціювання соціальних змін.

Висвітлено роль партнерства між молодіжними центрами, закладами освіти, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями, що підсилюють можливість молоді щодо участі в суспільному житті. Результати дослідження підтверджують, що системна діяльність молодіжних центрів сприяє підвищенню рівня громадянської активності, формуванню демократичних цінностей і розвитку компетентностей, необхідних для відповідальної участі в житті громади.

***Ключові слова:** молодіжний центр, студентська молодь, громадянська компетентність, соціальна активність, демократична участь, молодіжна політика, громадянське виховання.*

УДК 378.147:378.011.3-057:316.46

USE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN THE PROCESS OF FORMING LEADERSHIP COMPETENCE OF FUTURE EDUCATORS

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Олена Коркішко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Olena Korkishko

Ph. Din Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
SHEI "Donbas State Pedagogical University", Ukraine

Антон Дрига

здобувач 3 курсу третього

Anton Dryha

getter of the 3st year of the third